

Силабус курсу:

ЦЕРКОВНЕ МИСТЕЦТВО І АРХІТЕКТУРА

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	магістр
<i>Спеціальність:</i>	041 «Богослов'я»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д. культ., проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

smolina@snu.edu.ua

Skype:

324 ГК, за

+38-099-349-24-55

live:.cid.b94b29c203ce7618

розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Відомий християнський мислитель та філософ Павло Флоренський називав храмове дійство «синтезом мистецтв». Церковне мистецтво - це догматична мова Церкви, яка має значення у всьому: в деталях, фрагментах, нюансах. Під час вивчення курсу будемо знайомитися зі світом значень і знаків церковного мистецтва, символами і зображеннями, які ми зустрічаємо в християнських храмах. Всі види християнського мистецтва - архітектура, іконопис, монументальний живопис, прикладне і ювелірне мистецтво - дають у видимих образах і символах уявлення про духовний світ. Церковне мистецтво грає важливу роль в житті Церкви, воно невіддільне від Церкви, тому що являє людині відбиток Божественної благодаті. Як існує церковне мистецтво в епоху постмодерну? Якими пам'ятками церковного мистецтва багатий Схід України та Луганщина? Ці питання також будемо розглядати в нашому курсі.

Курс може бути корисним здобувачам ВО за спеціальностями в галузі «03 Гуманітарні науки», «04 Богослов'я», а також майбутнім архітекторам та будівельникам.

Результати навчання:

бути обізнаним щодо ролі мистецтва (зокрема образотворчого мистецтва та архітектури) в церковному житті. Фахово спілкуватися, аналізувати та впроваджувати в практичній діяльності знання зі стилістики, відповідності, ролі та доцільності мистецьких течій, напрямів, творів та виробів в церковному житті. Відтворювати основні історичні і сучасні підходи контекстуального розуміння і застосування Святого Письма. Установлювати та співвідносити причинно-наслідковий зв'язок між богословськими моделями, системами, традиціями віри. Аналізувати і оцінювати основні етапи історії богословської традиції. Розуміти сучасну богословську проблематику та методи її осмислення у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з гуманітарних наук, філософії, етики, історії української та світової культури.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

1. Розуміння єдності духовної та мистецької традиції.
2. Знання історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі досліджень і у пошуках способів вирішення богословських питань в сучасному контексті.
3. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
4. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності.
5. Здатність діяти на основі етичних та естетичних міркувань (мотивів), соціально відповідально, фахово та свідомо.
6. Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань з питань церковного мистецтва та архітектури.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Мистецтво в контексті християнського вчення	4/0/4	Мистецтво в християнському храмі: засади, принципи, канони, образи.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
2.	Католицька і православна мистецькі традиції.	4/0/4	Католицька і православна мистецькі традиції.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Види і стилі церковного мистецтва і архітектури	4/0/4	Види церковного мистецтва. Стилi церковного мистецтва. Види і стилі церковної архітектури.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Українське церковне мистецтво	3/0/3	Церковне мистецтво Київської Русі, Гетьманщини, Слобідської України..	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Монастирська церковна традиція на Слобожанщині.	2/0/2	Монастирська церковна традиція. Монастирська церковна традиція на Слобожанщині.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Александрович В. Українське малярство XIII-XV ст. Львів. 1995. 234 с.
2. Логвин Г. Дерев'яна архітектура України. Нариси історії архітектури Української РСР (дожовтневий період). Київ, 1957.
3. Лосский В.Н., Успенский Л.А. Смысл икон. 1947. URL: https://azbyka.ru/otechnik/Vladimir_Losskij/smysl-ikon/
4. Смолина О. О. Монастыри Слобожанщины: динамика художественного образа: монография. Северодонецк: изд-во ВНУ им. В. Даля, 2016. 300 с.
5. Смолина О. О. Культура православного монашества: монография. Луганск: Изд-во «Ноулидж», 2014. 220 с.
6. Степовик Д. Історія української ікони X-XX століть. Київ, Либідь, 2004. 442 с.
7. Таранушенко С. Пам'ятники архітектури Слобожанщини XVII–XVIII віків. Питання історії архітектури та будівельної техніки України. Київ, 1959. С. 44–80.
8. Таранушенко С. Монументальна дерев'яна архітектура Лівобережної України. Київ, 1976.
9. Цапенко М. Архитектура Левобережной Украины XVII–XVIII веков. М., 1967.
10. Языкова И. Со-творение образа. Богословие иконы. Современное богословие (издательство ББИ). 2012.

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до написання контрольної роботи з курсу «Церковне мистецтво і архітектура» для здобувачів спеціальності 041 Богослов'я другого освітнього рівня / Уклад. О.О. Смолина. Северодонецьк. Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач ВО може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Виконання індивідуальної контрольної роботи	50
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів ВО

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання індивідуальної контрольної роботи здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі ВО вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі ВО:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.
- не використовують навушники та засоби відтворення звуків та відео для перегляду контенту, не пов'язаного із завданнями та тематикою дисципліни.

Під час контролю знань здобувачі ВО:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

